

נושא: יהדות / חנוכה

כיתה: ד'

מגישה: ברכה שטייף

מסירות נפש

פתיחה

שד"ד

המורה תולה 3 תמונות על הלוח: 1. תינוק בברית 2. שולחן שבת 3. ספר תורה

ש. מה התמונות האלו מסמלות? מה הקשר ביניהם?

ת. זה הגזרות שאסרו היוונים על היהודים

ש. ומה עשו היהודים האם הם הפסיקו לשמור שבת האם הם הלא מלו את בניהם ולמדו תורה?

ת. לא

היהודים בכל זאת על אף הגזרות שמרו שבת ומלו את בניהם ולמדו תורה הם מסרו נפשם על המצוות הללו ולא הקשיבו ליוונים

גוף השיעור

מסירות נפש

"בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו."

מ.ל.1

מימות א"א ועד הימים שלנו, הגויים עומדים עלינו להרוג אותנו בגזרות חדשות הם מנסים בהמון דרכים אבל הגבורה היהודית הטהורה מתגלית בלב היהודי בכל הזמנים, הכח המיוחד כדי לעשות זאת קבלנו מא"א אבינו בזכותו עד היום הכח המופלא הזה ממשיך לבעור ונותן לנו ולכל הדורות את הכח למסור את הנפש

ה' ניסה את א"א ב10 ניסיונות

מ.ל.2

ש. מי יכולה להגיד לי חלק מהניסיונות?

ת. עקדת יצחק, לך לך וכו'

מ.נ.1

נכון, ה' ניסה את אברהם ב10 ניסיונות קשים מאוד הוא יצא מחרן והלך אחרי ה' מבלי לדעת לאן, לא היו לו ילדים, אח"כ נולד ישמעאל וכל ההתמודדות עם בן רשע כמו שלמדתם בכיתה ב' עד שנולד לו יצחק ואז ה' ניסה אותו הניסיון הקשה מכולם "עקדת יצחק" אך א"א עמד בגבורה בכל הניסיונות ואפילו כאשר ה' אמר לאברהם "אל תשלח ידך אל הנער" רצה א"א לעשות הכל בשביל ה' ולא שמח ואמר "נס שבסוף ה' אמר לי לא לשחוט את יצחק" אברהם מסר את נפשו למען ה' וממנו שאבנו את הכח לעמוד בניסיונות ולמסור נפש

מ.ל.2

את הכח קבלנו מא"א

עשרת הניסיונות

- מעשה אבות – סימן לבנים, עמ"י קיבל דוגמה חזקה מאוד מא"א ולאורך כל ההיסטוריה של עמ"י אנו רואים את מסירות הנפש של עמ"י ובמיוחד בגלות יון
- 3.ל.מ. ש. משהי יכולה לתת לי דוגמה של מסירות נפש בימים ההם?
- 2.נ.מ. ת. נכון בזמן גלות יון גזרו גזרות קשות על עמ"י אלו הן?
- ת. אסור לשמור שבת, למול את הבנים, ללמוד תורה, ולקדש את החודש
- כתוב בספר חשמונאים א': "בזמן הזה הלכו בני"י לשבות במערה כדי לא לחלל שבת והלשינו אותם ליוונים ושלחו אנשים להוציאם מהמערה, באו היוונים ואמרו להם: "יהודים תצאו אלינו, תאכלו את מלחמינו, תשתו מיינינו, ותעשו המעשים שאנו עושים". מה עשו היהודים? "ויענו בני ישראל ויאמרו, טוב לנו למות במערה מאשר לחלל את יום השבת" היוונים הביאו עצים ושמו בפתח המערה והדליקו אותם באש ושרפו את פתח המערה וימותו כאלף איש ואישה 1000 אנשים מתו על קידוש ה' כדי לא לחלל שבת
- היהודים מסרו את נפשם גם על ברית מילה, אסרו על היהודים למול את הבנים שלהם היתה אשה שילדה בן ומלה אותו כשהיה בן 8 ימים על אף שאסור, וידעה שיהרגו אותה על כך ואז עלתה על החומה של ירושלים והבן – התינוק המהול בידיים שלה ואמרה: "אתם חושבים לבטל מאתנו את הברית שה' כורת אתנו את ברית אבותינו, מילה מבנינו לא יוסר" היא הפילה את הבן שלה לארץ ונפלה אחריו והם שניהם מתו, הרבה עשו כך בימים ההם, והם מלו את הבנים שלהם על אף שהיה אסור.
- לא רק בזמן מיוונים הם מסרו את נפשם למען ברית מילה, גם בשואה היתה אשה צדיקה שנולד לה בן, כעבור 8 ימים ביום שהיה אמור להיות הברית באו הגרמנים ואספו את כל היהודים מהגטו והעלו אותם לרכבות כדי להביא אותם למחנות באה האשה הזו לגרמני ובקשה ממנו את הסכין, הוא לא הבין למה היא רוצה את הסכין אך הוא נתן לה, היא לקחה את הסכין ברכה על המילה ומלה את הבן שלה לפני הפרצוף של הנאצי ואח"כ הנאצי הרג אותה ואת בנה.
- 1.פ.מ. לאורך כל הדורות יש ליהודים את התכונה הזו של מסירות נפש ונחזור ליון,
- ש. איזה עוד סיפור יש על מסירות נפש ביון?
- 2.פ.מ. ת. חנה ושבעת בניה
- ש. מי רוצה להציג את הסיפור של חנה ושבעת בניה בקצרה (מזמינה בת להציג את הסיפור)
- הם לא הסכימו להשתחוות לפסל והמלך הרג אותם
- יש עוד אשה צדיקה שמסרה את נפשה והיא יהודית, אליפורנוס היה שר צבא של היוונים באותה תקופה הוא רצה שיהודית הבת של רבן יוחנן כהן גדול תתחתן איתו היא היתה מאוד חכמה ובאה אליו בערמה והביאה איתה מאכלי חלב ויין והאכילה אותו עד שהשתכר ונרדם ואז התפללה לה'
- 3.נ.מ.

וכרתה את ראשו והעלתה את ראשו לראש החומה והצבא שלו שראה את זה ברחו וכך בזכות מסירות נפשה נצלו היהודים

בגלות יון- שמרו שבת על אף הגזרות,

אשה מלה את בנה

מ.ל.3

חנה ושבעת בניה

יהודית ואלפורנוס

מ.נ.2

גם בגלות פרס ומדי אנו רואים מסירות נפש :

אסתר המלכה לא הגידה עמה ומולדתה הלכה לאחשוורוש כאשר הוא לא הושיט לה את שרביט הזהב, וידעה שבכך היא הסתכנה שיכול להרוג אותה אבל בכל זאת מסרה את נפשה כדי להציל את עמ"י

במהלך ההיסטוריה – אסתר המלכה.

גם בגלות בבל הגלות הראשונה נ"י רצה שדניאל וחבריו חנניה משאל ועזריה יאכלו מהארוחה שבבית המלך זה לא היה כשר שם והם לא אכלו אז נ"י ציווה להשליך אותם לאש אך בנס הם הסתובבו בתוך הכבשן ולא נשרפו

דניאל וחבריו בכבשן האש

גם בגלות שלנו שנמשכת מחורבן בית המקדש השני ועד ימינו אנחנו רואים המון מסירות נפש של היהודים לדוג' בזמן האינקוויזיציה בספרד, שלא נתנו לשמור תו"מ יהודים רבי נשרפו על המוקד כי נמצאו שקיימו תורה ומצוות

וגם בזמן השואה כמו הסיפור שסיפרנו מקודם על הברית מילה הי אין ספור סיפורים על מסירות נפש ניצולים מתוך התופת מתארים לנו כ-60 שנה אחרי, איך נראתה הדלקת נרות החנוכה של הרבי מצאנו וחסידי, במחנה העבודה "מיהרלדארף" בשנת תש"ה: היהודים העייפים והשבורים מן עבודות הפרך כלל לא ידעו באיזה יום בשבוע חל יום ראשון של חנוכה. לוח עברי לא היה בנמצא, והם היו מנותקים משאר היהודים שמחוץ למחנה העבודה. הלכו היהודים אל הרבי מצאנו זצ"ל, הוא מיד התיישב בצריף המחנה עם גזיר פחם וקרעי נייר של שק מלט ששימשו לו ככלי כתיבה. החל הרב לרשום מספרים ולחשב עפ"י זכרונו, עד שהצליח לחשב בדיוק באיזה יום בשבוע יכול יום כ"ה בכסלו בו מדליקים נר ראשון.

מ.פ.1

לקראת ימי החנוכה, זימנו לרב מן השמים לעבוד במחסן העצים של המחנה. הוא ניצל את ההזדמנות הנדירה הזו, וביחד עם עוד כמה יהודים בנה בסתר חנוכייה מעץ.

אך דבר נוסף עדיין היה חסר – שמן להדלקה. באותם ימים היו היהודים מקבלים מדי פעם מרגרינה בקצבה. כל פירור של מרגרינה היה נחוץ לאותם עובדים עייפים, עוד טיפה של אנרגיה לגופם התשוש, אך בימי החנוכה ניתן היה להפיק מאותה מרגרינה אנרגיה לנשמה היהודית, שכן ניתן להתיד ממנה שמן להדלקת נר חנוכה... כך נמצא הפתרון- יהודים רבים מן המחנה הפרישו במסירות נפש פירורי מרגרינה, ובמקום לאוכלם בעת של רעב ומחסור- שמרו אותם לשם הדלקת הנרות.

מ.נ.3

ומאין ישיגו פתילות? מהר נשלפו חוטים מבגדי המחנה הבלואים, שגם כך בקושי מחממים את גופם התשוש, ומהם נעשו פתילות לשם מצות הדלקת נרות חנוכה.

מ.פ.1	<p>ובליל הראשון של חנוכה תש"ה, זכו היהודים במחנה העבודה להדליק את נרות החנוכה כמצוותם. הרבי מצאנו העלה את הנרות בהתרגשות עצומה... " ברוך אתה א-דני, א-לוהינו מלך העולם, אשר קידשנו במצוותיו וציונו להדליק נר של חנוכה" – "א-מ-ן" ... שמחה אדירה הציפה את הלבבות. ממשיך ומספר הרבי: באחד מן הלילות הקרובים, צריך אחד עלה באש ... באו אותם הרשעים לחקור את נסיבות השריפה. העונש למדליק נרות בחדרו אחד הוא- מות. אך בחסדי שמים ניצלנו מידם. ומסיים הרבי בהתרגשות: " אפילו אודה לה' כל ימי חיי, בימים וגם בלילות, לא אצא ידי חובתי, להודות לאלוקים על שזכיתי אז תחת שלטון הרשעים לקיים את המצווה כראוי ולהדליק נר חנוכה כהלכתנו, ולא זו בלבד אלא שיצאתי משם חי וקיים חרף הסכנה הגדולה שריחפה אז על ראשי".</p>
מ.ל.4	<p>כיצד נוכל אנחנו למסור את הנפש? מה נוכל אנחנו לעשות כדי לקיים את הזכות הגדולה הזו ולהיות בדרגה של כל האנשים שסיפרנו קודם? למסור את הנפש לא אומר דוקא ח"ו למות, אלא לעשות הכל לקדש את שם שמים, להשתדל לעשות הכל בשביל הקב"ה</p>
מ.נ.1	<p>זה יכול להיות לותר על רצון חזק שיש לנו בשביל משהו שה' רוצה</p>
	<p>ש. משהיא יכולה לתת דוגמה? למשל בת מאוד רוצה עכשיו בצהרים לרדת למטה לשחק עם חברות אבל אמא שלה רוצה שתשמור על הילדים אם היא מותרת על הרצון שלה שזה מאוד חשוב לה בשביל רצון ה' שזה שתכבד הורים ותעשה את מה שאמא שלה בקשה, זה דרגה של מסירות נפש היא מוסרת את מה שהיא רוצה בשביל מה שצריך</p>
	<p>ש. יש עוד דוגמאות?</p>
	<p>לותר על הרצון שלנו ולקדש שם שמים </p>
שד"ד	<p>סיום: חלוקת דף עבודה על הנלמד ועשייתו יחד</p>

שד"דים

פתיחה- תליית תמונות כדי לגרום ליצירת עניין אצל התלמידות
סיום – חזרה וסיכום של הנלמד לוודא שהחומר הובן

מטרות

לימודיות:

1. התלמידה תדע שלעמ"י יש כח מיוחד מה' למסירת נפש
2. תדע התלמידה שהכח למסור הנפש מגיע מא"א ע"ה
3. תדע התלמידה שלאורך כל ההיסטוריה היהודים מסרו את נפשם על קידוש ה'
4. תדע התלמידה שגם ביכולתה להגיע לדרגה זו

חינוכית:

1. התלמידה תתחנך לקיים את מצוות מסירות נפש
2. התלמידה תקבל דוגמא אישית מאבות אבותיה שמסרו את הנפש
3. התלמידה תתחנך למסירות נפש למרות כל הקשיים על פי מעשה אבותינו

פורמלית:

1. פיתוח מיומנות הקשבה ע"י סיפורים
2. גיבוש חברתי

מראה לוח

